



Reactie internetconsultatie wijziging Omgevingsbesluit (Financiële Zekerheid)

Inspraakperiode: Van 24 november t/m 22 december 2020.

De **Federatie Herwinning Grondstoffen (FHG)** <http://www.fhg-recycling.nl/> is het overkoepelend platform voor de Nederlandse recyclingketen en vertegenwoordigt de recyclingsector op gezamenlijke thema's. Bij de FHG zijn 10 recyclingorganisaties aangesloten, waarvan 5 via de Stichting Materiaalorganisaties (StiMo).

Hieronder de reactie vanuit de Federatie Herwinning Grondstoffen (FHG) op de voorgestelde wijziging van het Omgevingsbesluit

Inleiding

De FHG begrijpt de wens en noodzaak om zoveel mogelijk te voorkomen dat de kosten van milieuschade in geval van bedrijfsfaillissementen ten laste van overheden en de samenleving komen.

De wijze waarop dit echter nu wordt voorgesteld in deze voorgenomen Financiële Zekerheidsregeling is een **schot hagel**, waarvan de lasten moeten worden gedragen door de professionele afval- en recyclingsector. Deze is niet verantwoordelijk voor bovenbedoelde problematiek, noch debet hieraan.

Als je het type bedrijven beziet dat in de afgelopen jaren failliet is gegaan en de afval-/recyclingsectoren die nu onder de scope van deze regeling komen te vallen, wordt de problematiek van faillissementen en milieukosten niet opgelost met deze regeling. Uit de door het IPO in 2018 uitgevoerde Quicksan blijkt dat 90% van de faillissementen plaatsvond bij bedrijven die niet onder de scope van dit Besluit lijken te vallen.

Met deze wijziging wordt derhalve een **schijnveiligheid** gecreëerd.

Daarnaast is de FHG van mening dat met de voorgenomen wijziging onvoldoende gevolg wordt gegeven aan de conclusies en aanbevelingen uit het medio 2019 aan de staatssecretaris gezonden **rapport van de werkgroep Financiële Zekerheid Afvalbedrijven**. De FHG was bij de totstandkoming ervan betrokken.

Rapport werkgroep Financiële Zekerheid Afvalbedrijven

Aanbevelingen van het rapport betroffen:

- *maatwerk*
- *gelijk speelveld/uniformiteit*
- *versterken toezicht/handhaving*
- *ketenaanpak branden door lithium-ion batterijen en bijbehorende verzekeringsproblematiek*

Van de **conclusies en aanbevelingen** uit het rapport, waar zowel **rijksoverheid** als **provincies** zich **achter hebben geschaard** vorig jaar, valt nagenoeg niets terug te vinden in de voorgestelde wijziging. Daardoor verwordt dit ontwerp besluit tot ongerichte symptoombestrijding. Dat is een gemiste kans.

De recyclingsector vormt een belangrijke pijler van de Circulaire Economie. De recyclingketen wordt met de voorgenomen wijziging opnieuw geconfronteerd met een lastenverzwaring. Het vermogen van de sector om te investeren en te innoveren wordt hierdoor aangetast. Naar de mening van de FHG kan dit niet de opzet zijn van het uitgezette kabinetsbeleid om de transitie naar de circulaire economie mogelijk te maken en de belemmeringen voor hoogwaardige recycling weg te nemen.

In het rapport van de werkgroep is een achttal aanbevelingen opgenomen voor het instellen van het instrument van Financiële Zekerheid. Het merendeel keert niet terug in de uitwerking van de voorgenomen wijziging van het Omgevingsbesluit, of als voetnoot in de Nota van Toelichting zonder opvolging.

Maatwerk

In het rapport is dringend geadviseerd om goed naar de specifieke ondernemer te kijken, zijn **financiële positie** en diens **verdienmodel**.

Maatwerk zou het devies moeten zijn voor de verdere uitwerking van het stellen van Financiële Zekerheid.

Daartoe zou het bevoegd gezag bij de vergunningverlening en op latere momenten – indien gewenst – een **liquiditeitsbegroting** opvragen.

Hiervoor zou in samenwerking met het bedrijfsleven een **handreiking** worden opgesteld met **objectieve criteria**. Ook om **uniformiteit** in besluitvorming tussen bevoegde gezagen te realiseren, en daarmee een **gelijk speelveld**.

Hiervan vinden we in de wijziging niets terug. Besluitvorming wordt bij het individuele bevoegd gezag gelegd *zonder centraal aangestuurd beleid, uniformiteit, of methodiek*.

Dat is geen basis voor maatwerk, maar het standaardrecept voor **onzekerheid, rechtsongelijkheid en willekeur**.

Versterken Toezicht/handhaving

De werkgroep heeft geconstateerd dat de meeste faillissementen waaruit milieuschade en verwijderingskosten voor de samenleving zijn ontstaan, ver van tevoren waren zien aan te komen. Met **tijdig ingrijpen via toezicht en handhaving** had dit kunnen worden voorkomen. Juist ook om maatschappelijke kosten en reputatieschade bij de bonafide afval- en recyclingsector te voorkomen, heeft de werkgroep geadviseerd om in te zetten op het versterken van toezicht en handhaving. Hiervan zien we nauwelijks iets terug in de Nota van Toelichting.

Aanpak randvoorwaarden verzekeraarbaarheid en brandgevaar lithium-ion batterijen

De werkgroep heeft geconstateerd dat brandrisico's in de afval- en recyclingsector significant zijn toegenomen in de afgelopen jaren door toenemend gebruik en onjuiste verwijdering van de uiterst brandgevaarlijke **lithium ion accu's en batterijen**.

Met een door Europese Commissie geprognosticeerde toename in de komende jaren van lithium accu's en batterijen met **factor 14** en het ontbreken van een strategie en gericht ketenbeleid om de verwachte problemen en risico's, die per definitie voortvloeien uit gebruik en afdanken van dit type batterijen/accu's, zijn de gevolgen niet te overzien.

Het is dan triest om te moeten constateren dat ook na het advies van de werkgroep deze dringende aanbeveling met een **voetnoot** wordt afgedaan in de Nota van Toelichting.

De brandrisico's, die voortvloeien uit een gebrek aan ketenaanpak m.b.t. lithium(-ion) accu's en batterijen, vormen daadwerkelijk op termijn een bedreiging voor de verzekeraarbaarheid en daarmee continuïteit van de afval- en recyclingsector als pijler voor de circulaire economie.

Het stellen van een financiële zekerheid bij de sectoren die direct de gevolgen ondervinden van het uitblijven van een krachtdadige ketenaanpak van de problematiek van lithium accu's en batterijen, is helaas veelzeggend.

Het is essentieel dat in de definitieve Nota van Toelichting concrete beleidsvoornemens als bijvoorbeeld onderzoek naar invoering van statiegeld op lithium(-ion) accu's en batterijen wordt toegevoegd om een structurele aanpak te borgen van een daadwerkelijke bedreiging voor de samenleving als het gaat om schade en milieukosten.

Waarde en hoeveelheid opgeslagen afvalstoffen

In het rapport is dringend geadviseerd om goed naar de specifieke ondernemer te kijken, zijn **financiële positie** en diens **verdienmodel**.

Startpunt daarbij is de **waarde** van opgeslagen afvalstoffen. Dit is ook opgenomen in de Nota van Toelichting.

Het is dan ook een raadsel waarom bij de bedrijfscategorieën, waarvoor een financiële zekerheid zou mogen worden gesteld, metaalrecyclingbedrijven en autodemontagebedrijven expliciet zijn opgenomen.

De branche-organisaties MRF en Stiba hebben apart nog op deze internetconsultatie gereageerd.

Tot slot

Als de staatssecretaris en Kamer de voorgenomen transitie naar de Circulaire Economie serieus nemen, dan zal nu een daadkrachtig beleid moeten worden geformuleerd om de recyclingketen te ondersteunen.

Door belemmeringen voor de recyclingsector aan te pakken, circulair ontwerpen en hoogwaardige recycling te stimuleren. En zoals hierboven geformuleerd, de gevaarstelling van de lithium-ion batterijen en accu's te bestrijden met een gerichte ketenaanpak.

Deze voorgenomen financiële zekerheidsstelling zonder focus, onderliggend beleid of aanpak voegt enkel nog meer lasten toe aan een keten, die het vliegwiel moet zijn voor de Circulaire Economie.

Informatie/vragen

Voor vragen of aanvullende informatie kunt u zich wenden tot Hans Koning, secretaris Federatie Herwinning Grondstoffen(FHG)

mail@fhg-recycling.nl /070-3123923